

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

LÕPLIK
A6-0015/2007

29.1.2007

RAPORT

Ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi vastase ELi
tegevuskava rakendamine
(2006/2225(INI))

Kalanduskomisjon

Raportöör: Marie-Hélène Aubert

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	11
MENETLUS	21

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi vastase ELi tegevuskava rakendamise kohta (2006/2225(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni teatist pealkirjaga "Ühenduse tegevuskava ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi väljajuurimiseks" (KOM(2002)0180) ja nõukogu 11. juuni 2002. aasta järeldusi selle kohta;
  - võttes arvesse oma 20. novembri 2002. aasta resolutsiooni ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüüki käsitleva ühenduse tegevuskava kohta¹;
  - võttes arvesse iga kolme aasta järel koostatavaid komisjoni teatise ühise kalanduspoliitika rakendamise järelevalve kohta ja Euroopa Parlamendi vastavasisulisi resolutsioone;
  - võttes arvesse komisjoni iga-aastaseid teatise ja Euroopa Parlamendi vastavaid resolutsioone ühise kalanduspoliitika eeskirju tõsiselt rikkuva käitumise kohta;
  - võttes arvesse ebaseaduslikku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüüki käsitlevat ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) rahvusvahelist tegevuskava ja seejärel FAO poolt vastu võetud tehnilisi dokumente;
  - võttes arvesse nõukogu 26. aprilli 2005. aasta määrust (EÜ) nr 768/2005, millega moodustatakse Ühenduse Kalanduskontrolli Agentuur², eriti selle artikli 3 punkti h;
  - võttes arvesse oma 13. detsembri 2001. aasta resolutsiooni mugavuslippude rolli kohta kalandussektoris³;
  - võttes arvesse rohelist raamatut pealkirjaga "Euroopa Liidu tulevase merenduspoliitika suunas: Euroopa seisukoht ookeanide ja merede küsimuses (KOM(2006)0275);
  - võttes arvesse oma 7. septembri 2006. aasta resolutsiooni arutelu algatamise kohta ühenduse seisukoha suhtes, mis käsitleb ühenduse ökomärgise süsteemi kalandustoodetele⁴;
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
  - võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit (A6–0015/2007),
- A. arvestades, et ebaseaduslik, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüük on kogu maailmas üks suuremaid probleeme, põhjustades keskkonna seisundi märkimisväärset halvenemist,

---

¹ ELT C 25 E, 29.1.2004, lk 179.

² ELT L 128, 21.5.2005, lk 1.

³ EÜT C 177 E, 25.7.2002, lk 324.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2006)0347.

soodustades kaubanduslike ning mittekaubanduslike kalavarude ja teiste liikide vähenemist ning tekitades raskusi kalapüügist elatuvatele kogukondadele nii arengumaades kui ka arenenud riikides;

- B. arvestades, et ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi vastast võitlust on takistanud sellised tegurid nagu mugavuslippude kasutamine, avamerel ümberlaadimine, küllaldase sadamakontrolli puudumine ja kontrolliasutuste vähene koostöö;
- C. arvestades, et FAO ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi määratluse kohaselt tähendab ebaseaduslik kalapüük tegevust, mida teostavad laevad rikuvad piirkondlikku kalavarude majandamisega tegelevasse organisatsiooni (*regional fisheries management organisation*, RFMO) kuuluvate riikide seadusi ja eeskirju; teatamata jäetud kalapüük tähendab tegevust, millest ei ole pädevale riigiasutusele või asjaomasele RFMOle teatatud või millest on teatatud valesti; ja reguleerimata kalapüük tähendab tegevust, mida teostavad riikliku kuuluvuseta või teatava RFMOsse mittekuuluva riigi lipu all sõitvad laevad ja mis on selle organisatsiooni kaitse- ja majandamismeetmetega vastuolus;
- D. arvestades, et ehkki ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügiga võib tegeleda mis tahes laevastikuosa, võib selle suurimat mõju täheldada avamerepüügil, mis toimub eelistatavalt rahvusvahelistes vetes ja nappide kontrollivahenditega arenguriikide mandrilaval, mis tähendab, et Euroopa Liidu meetmed peavad keskenduma neile piirkondadele ja vastavale laevastikuosale;
- E. arvestades, et ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügiga tegelevad laevad soodustavad laevameeskondade sotsiaalsete ning elu- ja töötingimuste halvenemist;
- F. arvestades, et ebaseaduslik, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüük ja sellega seotud turustustegevus kujutab endast ka ebaausat konkurentsi nende kalurite ja äritegevuses osalejate jaoks, kes järgivad õigusaktides, sealhulgas ELi, selle liikmesriikide ja teiste riikide õigusaktides sätestatud eeskirju ning RFMOde poolt kokku lepitud majandamismeetmeid;
- G. arvestades, et Euroopa Liit ja selle liikmesriigid peavad rohkem pühenduma võitlusele mis tahes kujul toimuva ebaseadusliku kalapüügi vastu, ühtlasi tuleb aga teha vahet, millal ühenduse laevad rikuvad ühenduse eeskirju ja millal toimub ebaseaduslik, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüük, nagu seda mõistetakse rahvusvahelisel tasandil, ning pidades silmas, et ühise kalanduspoliitika raames teostatavaid meetmeid tõepoolest reguleeritakse, millest tulenevalt nimetatud kaht liiki tegevuse vastu võitlemisel kasutatakse enamasti erinevaid menetlusi;
- H. arvestades, et ka komisjon ise tunnistab raskusi seadusliku kalasaagi eristamisel ebaseaduslikust, eriti teatud juhtudel, näiteks kui lossitakse külmutatud kala või kui kolmandate riikidega on moodustatud ärivõrgustikud ja kala jõuab Euroopa turule töödeldud kujul;
- K. arvestades, et RFMOD on parim vahend võitluseks ebaseadusliku, teatamata jäetud ja

reguleerimata kalapüügi vastu rahvusvahelisel tasandil ning et meie osalemine neis organisatsioonides võimaldab meil kehtestada ühismeetmeid ning kõneleda ühel häälel pädevates rahvusvahelistes organisatsioonides;

- L. arvestades, et ühtse ja tulemusliku kontrollisüsteemi olemasolu on varude säästva kaitse- ja majandamispoliitika keskne komponent ning see ei seisne üksnes rangemate meetmete kasutuselevõtmises, vaid ka seniste meetmete paremas ja õiglasemas rakendamises;
- M. arvestades teabevahetuse ja rahvusvahelise koostöö tähtsust võitluses ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügiga;
- N. arvestades, et ebaseaduslikust, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügist tulenev kasum võib mõnel puhul aidata rahastada organiseeritud kuritegelike võrgustike tegevust,
  - 1. kordab eespool nimetatud 20. novembri 2002. aasta resolutsioonis väljendatud kohustust võidelda ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi vastu kõigis selle vormides;
  - 2. tervitab rahvusvahelise tasandi ja ELi edusamme ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi vastases võitluses, kuid on seisukohal, et kõnealune nähtus levib endiselt ja seetõttu on vaja uusi jõupingutusi;
  - 3. on seisukohal, et ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi ulatus, seda soodustavate tegurite mitmekesisus ja selle vastu võitlemiseks vajalike õiguslike, logistiliste ja rahaliste vahendite suur hulk nõuavad koostööd kõikidel tasanditel, kaasa arvatud komisjoni erinevad peadirektoraadid (eelkõige kalandus- ja merendusosjade peadirektoraat, kaubanduse peadirektoraat, arengu peadirektoraat ning tervishoiu ja tarbijakaitse peadirektoraat, kuid mitte ainult need), nõukogu, üksikud liikmesriigid ja rahvusvaheline üldsus; seda silmas pidades arvab, et liidu uut merenduspoliitikat käsitlev roheline raamat võiks olla koostööraamistikuks, mille alusel tulemuslikumalt läheneda ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi vastasele võitlusele;
  - 4. on seisukohal, et Euroopa Liidu tähtsus maailma ühe suurema püügivõimsusega üksuse ja maailma suurima kalaturuna kohustab teda tegutsema ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi vastase võitluse eesliinil;
  - 5. märgib, et EL kuulub maailma jõukaimate ja tehnoloogiliselt arenenuimate üksuste hulka ja põhineb õigusriigil, mis kohustab teda laiendama ja tõhustama jõupingutusi võitluses ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi vastu;
  - 6. on seisukohal, et EL saab ülemaailmsel tasandil usaldusväärset tegutseda vaid juhul, kui ta on juba võtnud tõhusad meetmed oma osalemise peatamiseks nii ELi vetes kui ka ELi laevade poolt teostatavas või ELi-välistes huvides toimivas ebaseaduslikus, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügis;
  - 7. nõuab tungivalt, et komisjon aitaks arengumaadel, eelkõige riikidel, kellega ta on sõlminud kalanduskokkulepped, täiel määral täita ülalnimetatud, ebaseadusliku kalapüügi tõkestamisele suunatud rahvusvahelisest tegevuskavast tulenevaid kohustusi, aidates tugevdada neile kättesaadavaid nappe vahendeid konkreetsete meetmete lisamisega

uutesse partnerluslepingutesse;

8. väljendab taas veendumust, et otsustava tähtsusega ja ilmne esimene samm, mille Euroopa Liit peab astuma, on esiteks olemasolevate ühise kalanduspoliitika sätete ja teiste asjaomaste ühenduse õigusaktide sätete täielik rakendamine tulemuslikul, õiglasel ja rangel viisil, et vähendada teatamata ja ebaseaduslikku kalapüüki ühenduse laevadel ja ühenduse vetes, ning teiseks väljastpoolt ELi ebaseaduslikult püütud kalast valmistatud toodete lossimise ja turustamise tõkestamine; märgib, et ühenduse õiguse kohaldamisel langeb nimetatud kohustuste täitmine eelkõige liikmesriikide kui sadamariikide valitsustele;
9. nõuab komisjonilt ja liikmesriikidelt tungivalt hoiatusmehhanismide (järelevalve, kontroll, sanktsioonid jne) tugevdamist ja ettepanekuid meetmeteks, mis võimaldavad takistada kehtivate õigusnormide rikkumist ja parandada nende kohaldamist;
10. märgib, et kalavarude halb jälgitavus põhjustab segadust nende päritolu asjus, mis teeb seaduslikult ja ebaseaduslikult püütud kala eristamise raskeks või võimatuks;
11. peab vajalikuks parandada liikmesriikide koostööd ja vastastikust abistamist, et tugevdada kontrolli ja järelevalvet ning edendada kaubanduslikke reguleerimismeetmeid, mis võimaldavad lossitud saagi päritolu kindlaks teha;
12. peab vajalikuks tugevdada sadamariikide kontrolli kolmandatest riikidest pärineva külmutatud kala lossimisel ja ümberlaadimisel ning parandada liikmesriikide koostööd nimetatud riikidega;
13. tuletab meelde oma eespool viidatud 7. septembri 2006. aasta resolutsiooni ökomärgise süsteemi kohta ja kordab oma seisukohta, et kalade „võrgust toidulauani” jälgimise parandamine, nagu ökomärgistamise kavades nõutaks, aitaks oluliselt kaasa ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata püügi teel saadud kala avastamisele ja ELi turult väljatõrjumisele; palub komisjonil esitada ettepanek ökomärgise kohta 2007. aasta juuniks;
14. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kahekordistama jõupingutusi ebaseaduslikku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüüki käsitlevas 2002. aastal kooskõlastatud ELi tegevuskavas sisalduva 15 meetme rakendamisel, ja eelkõige:
  - i. tagama majanduses osalejate võrdse kohtlemise, tõrjudes ühenduse siseselt neid, kes tahavad mugavuslippe kasutada;
  - ii. lisama ühenduse õigusaktidesse eeskirju, millega keelatakse ebaseaduslikust, teatamata jäetud ja reguleerimata püügist pärineva kalaga kauplemine;
  - iii. kehtestama kogu Euroopa Liidu jaoks ühtses õiguslikus raamistikus kehtivad kontrolli- ja ülevaatuseeskirjad;
  - iv. laiendama ühenduse teavituskampaaniat, et suurendada üldsuse teadlikkust ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi ulatusest ja küsimuse tõsidusest;

- v. edendama üksikasjalikke kontrolli- ja inspekteerimiskavasid igas piirkondlikus kalavarude majandamisega tegelevas organisatsioonis, kuhu EL kuulub;
  - vi. töötama selle nimel, et RFMOde ulatust laiendatakse, nii et need hõlmaksid kõiki peamisi püügipiirkondi maailma ookeanides, sealhulgas põhjalähedasi liike, väikeseid pelaagilisi liike ja siirdekalade liike;
  - vii. toetama aktiivselt RFMOde kinnitatud nimekirjade koostamist ja läbivaatamist kaitsemeetmeid kahjustavate laevade kohta, sealhulgas jälgimisandmete esitamisega; ergutama kaubandussanktsioonide rakendamisele riikide suhtes, kelle lipu all nimetatud laevad sõidavad;
  - viii. edendama ühtsete tegevuskavade vastuvõtmist RFMOde poolt, toetades kõige tõhusamate võimalike meetmete vastuvõtmist;
  - ix. aktiivselt edendama püügidokumentide süsteemi arendamist, alustades kõige enam ohustatud liikidest, ja tagama, et ELi turule lubatav kala ei oleks püütud ebaseaduslikult;
  - x. tugevdama rahvusvahelist koostööd seire-, kontrolli- ja järelevalvevõrgustikus ning piirkondlikes süsteemides eesmärgiga luua FAO egiidi all rahvusvaheline teabesüsteem avamerepüügilaevade kohta;
  - xi. määratlema olulise seose kalapüügilaeva ja lipu vahel, mille all see sõidab;
  - xii. määratlema sadamariikide õigused ja kohustused;
  - xiii. toetama arengumaade võimet jälgida püügitegevust oma vetes ja võidelda ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi vastu;
15. tervitab ebaseaduslikku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüüki käsitleva paketi lisamist komisjoni 2007. aasta tööprogrammi, sealhulgas komisjoni teatis ja ettepanek võtta vastu nõukogu määrus ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi vastase võitluse tõhustamiseks; tervitab komisjoni algselt 2002. aastal loodud talitustevahelise nõuanderühma taaselustamist;
16. kutsub Ühenduse Kalanduskontrolli Agentuuri üles võitlust ebaseadusliku kalapüügi vastu ja liikmesriikide vastava tegevuse koordineerimist oma iga-aastase tööprogrammi prioriteetideks võtma;
17. kutsub ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi kaotamisest huvitatuid, sealhulgas kõiki ELi institutsioone, liikmesriikide valitsusi, kalapüügi, kalatöötlemistööstuse ja kala jaemüügi erinevaid segmente, valitsusväliseid organisatsioone ja teisi asjaosalisi esitama ettepanekuid selle kohta, mida EL peaks tegema diskussiooni käigus, mille komisjon käivitab oma peatselt avaldatava teatisega ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi kohta;
18. on seisukohal, et komisjon peaks lisama ühenduse õiguse osaks saavasse ettepanekusse

järgmised meetmed:

- kõik kalapüügilaevad ja kalatranspordilaevad, mis on registreeritud ELis või mis sõidavad kolmandate riikide lipu all ja soovivad siseneda mõnda ELi sadamasse, peavad olema FAO kalalaevade märgistamise ja identifitseerimise standardnõuetes sisalduvate märgiste abil koheselt tuvastatavad;
- ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügiga tegelevate laevade kohta tuleb luua ühenduse register, kuhu kantakse ka RFMOde mustades nimekirjades olevad laevad; selline register soodustab kiiret teabevahetust liikmesriikide vahel ja võimaldab laevu jälgida, võttes arvesse võimalikke lipuvahetusi;
- kõikides liikmesriikides peavad olema kohaldatavad ühtsed miinimumkaristused tõsiste rikkumiste eest ja neil peab olema piisav hoiatav mõju;
- nõukogu 12. oktoobri 1993. aasta määrust (EMÜ) nr 2847/93, millega luuakse ühise kalanduspoliitika suhtes rakendatav kontrollisüsteem¹ ja nõukogu 17. detsembri 1999. aasta määrust (EÜ) nr 104/2000 kalandus- ja akvakultuuritooteturu ühise korralduse kohta² tuleb tugevdada viisil, millega tagatakse, et kalasaak oleks täiesti jälgitav alates kalalaeva pardale toomisest kuni lõpptarbijani jõudmiseni;
- kõik RFMOde kinnitatud mustad nimekirjad kalalaevade ja kalatranspordilaevade, sealhulgas nende omanike või käitajate kohta, tuleb avaldada ja otse ühenduse õigusega liita; nimekirjadesse kuuluvatel väljaspoolt ELi pärinevatel laevadel tuleb keelata mis tahes eesmärgil sisenemine ühenduse sadamatesse, välja arvatud vääramatu jõu juhtudel või humanitaarpõhjustel; kõikidel ELi lipu all sõitvatel laevadel tuleb keelata merel nimetatud laevadele abi anda (kütus, vahendid, ümberlaadimine jne);
- kala seaduslikku päritolu tuleb tõestada, enne kui kala ELi sadamates maha laadida või ELi importida lubatakse; nii kalalaevadelt lossimise kui ka ümberlaadimise puhul peab selline tõend sisaldama järgmist:
  - RFMO poolt reguleeritavates vetes püütud kalast saadud toodete puhul dokumendid, mis tõendavad, et lossitavad kalatooted on püütud RFMO eeskirjade kohaselt ja vastavalt kvootidele, mis olid eraldatud lepinguosalisele, kelle lipu all laev sõidab;
  - kolmandate riikide majandusvööndis püütud kalast saadud toodete puhul dokumendid, mis tõendavad, et laeval on kalapüügiluba või -litsents lossitavate liikide püüdmiseks vastavates vetes;
- liikmesriigid peaksid takistama laevade kandmist oma riiklikust registrist teise registrisse juhul, kui need kavatakse ümber registreerida sellise riigi lipu alla, kelle

---

¹ EÜT L 261, 20.10.1993, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 768/2005 (ELT L 128, 21.5.2005, lk 1).

² EÜT L 17, 21.1.2000, lk 22. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1759/2006 (ELT L 335, 1.12.06, lk 3).

laevad on RFMO andmetel kala püüdnud viisil, mis vähendab antud RFMO poolt vastu võetud kaitsemeetmete tõhusust;

- kolmanda riigi koostatud ja komisjoni tervishoiu ja tarbijakaitse peadirektoraadi avaldatud nimekirju laevade ja tootjate kohta kolmandates riikides, kellel on lubatud kala või kalatooteid ELi eksportida, tuleb kontrollida, võrreldes neid RFMOde või muude kolmandate riikide koostatud mustade nimekirjadega; komisjon peaks kõigi võimalike vahenditega tagama, et sellistesse mustadesse nimekirjadesse kantud laevadel ei lubataks kala või kalatooteid ELi eksportida; selleks võiks kaaluda muudatuse tegemist Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruses (EÜ) nr 854/2004, millega kehtestatakse erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks¹;

19. tervitab uue kontrolliagentuuri moodustamist ja on veendunud, et agentuur etendab ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi vastu võitlemisel olulist osa; palub komisjonil kaaluda ELi rannavalve loomise ideed;
20. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles takistama kalapüüki ühenduse vetes ja selliste laevade sisenemist ühenduse sadamatesse, mis kehtivate eeskirjade kohaselt on seotud ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügiga, samuti keelustama kala importimise neilt laevadelt; samuti kutsub liikmesriike üles mitte lubama sellistel laevadel oma lipu all sõita, ning kutsub importööre, vedajaid ja muid asjaosalisi nende laevade püütud kala mitte ümber laadima, ostma ega müüma;
21. nõuab tungivalt, et komisjon tagaks, et ükski kehtivate eeskirjade kohaselt ebaseaduslikus, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügis süüdi olev füüsiline või juriidiline isik ei saaks ühenduse vahenditest ühegi oma tegevusharu jaoks mingisugust abi ega subsideerimist, ning paluks liikmesriikidel võtta samasuguseid meetmeid oma riikliku abi osas;
22. kutsub komisjoni üles sooritama ja esitama uuringut tariifide ja päritolueeskirjade kohta, sealhulgas ülevaade sellest, kuidas neid vahendeid oleks võimalik kasutada nii, et julgustada kolmandaid riike tagama, et nende laevad järgivad vastavaid rahvusvahelisi juhtimismeetmeid;
23. palub komisjonil läbi viia ja esitada uuring, mis käsitleb ühenduse töösuhete, tervishoiu ja ohutuse alaste õigusaktide täitmist, seda tüüpi laevadel töötavate inimeste sotsiaalsete õiguste austamist ning nende töö- ja elutingimusi neil laevadel;
24. kutsub komisjoni üles kasutama oma märkimisväärset mõju RFMOdes, et julgustada neid looma nimekirju laevadest, kellel on kalapüügiks luba (valged nimekirjad), ja laevadest, keda on tabatud ebaseaduslikult kalapüügilt (mustad nimekirjad); sellised nimekirjad tuleb koostada ühtsel ja läbipaistval moel ning selgete kriteeriumite põhjal; samuti kutsub komisjoni üles julgustama RFMOsid tuvastama riike, kes ei kontrolli oma lipu all sõitvate laevade tegevust, ja kasutama kõnealuseid nimekirju kala vastuvõtmise või tagasilükkamise lubamiseks;

---

¹ ELT L 139, 30.4.2004, lk 206. Määrust on viimati muudetud nõukogu määrusega (EÜ) nr 1791/2006 (ELT L 363, 20.12.2006, lk 1).

25. nõuab tungivalt, et komisjon loeks jätkuvalt ülimalt prioriteetseks koostööd RFMOdega, nagu Kirde-Atlandi kalanduskomitee, Loode-Atlandi kalastusorganisatsioon ja Antarktika vete elusressursside kaitse komisjon, mis on ebaseadusliku kalapüügi vastase võitluse algatustega tõendanud, et nad kujutavad endast kõige sobivamat vahendit hea valitsemistava tagamiseks avamerel;
26. nõuab tungivalt, et komisjon ja nõukogu tugevdaksid kõikidel tasanditel korrupsiooni ja organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemiseks eraldatud vahendeid;
27. on veendunud, et ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi vähendamise ja kõrvaldamise võtmeks on täielik jälgitavus kogu järelevalveahela ulatuses, otsuste läbipaistvus, koostöö ELi piires ja laiemas rahvusvahelises üldsuses ja, mis kõige tähtsam, poliitilise tahte ilmutamine kõigi osaliste poolt; kordab, et kui senisest palju rohkem korda ei saadeta, vähenevad kalavarud jätkuvalt ning kalapüügist elatuvad kogukonnad ELis ja mujal satuvad veelgi suurematesse raskustesse;
28. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, FAO kalanduskomisjonile ja nende RFMOde sekretariaatidele, kuhu EL kuulub.

SELETUSKIRI

Rahvusvahelisel üldsusel on olnud palju aastaid raskusi võitluses teatavat tüüpi kalapüügi vastu, mis on kas ilmselgelt ebaseaduslik või mida riikliku või rahvusvahelise tasandi halduslünkade tõttu on raske kontrollida. Alati on olnud laevu, mis tegutsevad seaduslikkuse piiril või sellest väljaspool. Kuid senikaua, kuni kalavarud olid suured, ei pööratud erilist tähelepanu vähestele lubamatult tegutsevatele laevadele. Viimasel ajal on aga sellist tüüpi kalapüük märkimisväärselt suurenenud.

Sellise tegevuse ulatust on peaaegu võimatu hinnata, kuna enamasti toimub see ilma tunnistajateta. Mõningaid hinnanguid on siiski antud, hiljuti leidis konsultatsioonifirma Marine Resources Assessment Group, et kogu maailmas moodustab sellise püügi väärtus vähemalt 2,4 miljardit dollarit. Suurem osa sellisest saagist pärineb arengumaade vetest, kes on liiga vaesed, et suuta oma vetes toimuvat kalastustegevust tõhusalt jälgida ja ebaseaduslikku kalapüüki ära hoida, mis põhjustab kahju ja raskusi nimetatud riikide rannikualade elanikkonnale, kelle elatis ja toiduainetega kindlustatus sõltub kalapüügist. See kujutab endast otsest kahju ka seaduslike kalapüügiettevõtjate jaoks.

1. Ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi vastased rahvusvahelised meetmed

Rahvusvaheline üldsus on mõnede üksikute riikide ärgitusel hoogustanud kampaaniat nähtuse vastu, mis on saanud tuntuks kui ebaseaduslik, teatamata jäetud ja reguleerimata (*Illegal, Unregulated and Unreported*, IUU) kalapüük. Esmalt võideldi sellise püügi vastu piirkondlike kalavarude majandamisega tegelevate organisatsioonide, nagu NAFO, ICCAT või CCAMLR raames¹.

Kuid kalaparved on liikuvad, nagu ka neid jälitavad laevastikud ja raha, millega laevastikke rahastatakse. Seepärast on vastu võetud ülemaailmsed vahendid, sealhulgas FAO vastavusleping ja ÜRO kalavarude leping, et pisutki ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi hõlpsust piirata . Alles hiljuti, 2002. aastal võttis FAO vastu rahvusvahelise tegevuskava ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi kohta², mis sisaldas nähtuse kõigi kolme komponendi määratlusi.

FAO tegevuskavas kutsuti riike üles võtma vastu omaenda tegevuskava, mida Euroopa Liit tegi 2002. aasta juunis komisjoni teatise³ ja nõukogu 11. juuni 2002. aasta järelduste põhjal.

FAO kavas kutsutakse riike üles vaatama läbi oma riigisiseste kavade elluviimine neli aastat pärast nende vastuvõtmist, st ELi puhul aastal 2006. See on ajendanud raportööri tegema ettepanekut võtta vastu ebaseaduslikku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüüki käsitlev raport, milles vaadatakse läbi ELi tegevuskava elluviimisel tehtud (või tegemata jäetud) edusammud.

---

¹ Vastavalt Loode-Atlandi Kalastusorganisatsioon, Rahvusvaheline Atlandi Tuunikala Kaitse Komisjon, Antarktika vete elusressursside kaitse komisjon.

² Rahvusvaheline tegevuskava ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi ennetamiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks. Kättesaadaval aadressil <http://www.fao.org/DOCREP/003/y1224e/y1224e00.HTM>

³ KOM(2002)0180.

2. Ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi erinevad aspektid

FAO tegevuskavas rõhutatakse paljusid erinevaid tegevuse liike, millega võidakse ebaseaduslikule, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügile kaasa aidata, ja märgitakse valitsuste, näiteks lipuriigi, sadamariigi ja tururiigi valitsuse erinevaid kohustusi nimetatud tegevuse kontrollimisel.

Lipuriik: rahvusvahelise õiguse kohaselt vastutab lipuriik (riik, kelle lipu all kalapüügilaev sõidab) kontrollimise eest, et laev järgib eeskirju, sealhulgas kalavarude majandamise meetmeid, tööttingimusi, tervishoiustandardeid jne. Paljud kalapüügilaevad ei tule saagi lossimiseks sadamasse, vaid eelistavad selle ümber laadida külmutuskaubalaevadele (külmutuslaevad), kes selle sadamasse viivad. Külmutuslaevu saab kasutada „kalapesuks”, segades omavahel seaduslikelt ja ebaseaduslikelt ettevõtjatelt pärit kala. Seega on kõnealuste külmutuslaevade lipuriik niisama oluline kui kalapüügilaevade puhul. Olemasolevate ELi eeskirjade tõhus rakendamine vähendaks ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi kõnealust osa, kuid samuti tuleb tugevdada määrusi.

Tulu saav riik: riike, kes oma kohustusi lipuriigina ei täida, tuntakse kui mugavuslipuriike. Kui laev, kes sõidab mugavuslipu all, kuulub liikmesriigis asuvale laevaomanikule, tuntakse seda tulu saava riigina. McKenna raportis¹ leiti, et ELi äriühingud kasutasid laialdaselt mugavuslippe ja olid seega ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügiga tihedalt seotud.

Sadamariik: kogu kalasaak peab turule jõudmiseks saabuma sadamasse ja seega on sadamariigil, kus kala lossitakse, äärmiselt oluline roll. Ebaseaduslikust, teatamata jäetud ja reguleerimata püügist saadud kala turulepääsu takistamiseks on vaja ranget sadamainspeksiooni ja kontrolli. Mugavussadamad, mis on tuntud sellepolest, et nad pigistavad ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalasaagi saabumise suhtes silma kinni ja eksisteerivad nii ELis kui ka mujal. Kõige tuntum neist ELis, kuid mitte ainus, on Kanaari saartel asuv Las Palmas de Gran Canaria.

Tururiik: et kala sadamast, kus kala lõplikku sihtkohta lossitakse, tarbijani jõuaks, on vaja paljude erinevate osalejate, sealhulgas ekspediitorite, transporditöölise ja jaekaupluste ning restoranide osalemist. Neist paljude taga on pangad, kes varustavad vajaliku kapitaliga (laevaomanikke ja ka ettevõtjaid, tuleks märkida). Nende tegevuse kontrollimine on ebaseadusliku kala jälgimisahelast läbimineku takistamiseks täpselt sama oluline kui kontroll sadamas.

Ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi probleemi keerukust ja vajadust kooskõlastatud rahvusvahelise koostöö järele saab kõige paremini illustreerida, kasutades mõnda näidet.

---

¹ McKenna 2001. aasta raportis kirjeldati üksikasjalikult mugavuslippude ja ELi osaluse mõju. [A5-0405/2001](#).

Harilik tuun kuulub kaubanduslikult kõige väärtuslikumate liikide hulka maailmas, eriti kui see on määratud Jaapani sashimiturule. Muidugi kasutatakse seda tohutult ja selle varud vähenevad kiiresti. Seda võiks pidada klassikaliseks ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata püügi sihtliigiks, kuna see tõi kaasa suure püügikoormuse väljaspool ICCATi – kõnealuste kalavarude majandamise eest vastutav organisatsioon – regulatsioone. ICCAT astus 1996. aastal hulljulge sammu sellega, et nõustus keelama hariliku tuuni impordi kahest riigist, kelle laevad püüdsid seda ICCATi eeskirju eirates – Hondurasest ja Belizest (aasta hiljem lisati Panama). Kõnealuste impordikeeldude (järgnevalt kehtestati sarnane keeld mõõkkalale ja suursilm-tuunile) tulemus oli siiski ajutine ning neile järgnes massiline laevade erinevate lippude alla registreerimine, näiteks laevade viimine impordikeelu alla sattunud lipu alt lipu alla, mis keelu all ei olnud. Mõned sanktsioneeritud riigid ühinesid ICCATiga ja ICCATi sisesed menetlused tingisid paljude taoliste laevade mustast nimekirjast eemaldamise; hiljem ilmusid neist paljud püügiloaga laevade valgesse nimekirja. Sanktsioonid kaotati, ilma et lipuriigid oleksid pidanud tõendama, et laevad tegutsesid vastavalt ICCATi eeskirjadele. Praegu on must nimekiri peaaegu olematuks kahanenud ja vaid kahe riigi (Gruusia ja Boliivia) suhtes kohaldatakse impordikeeldu. See ei tähenda, et kõik laevad tegutsevad seaduse raames. Umbes samal ajal hakkasid kogu Vahemerel levima Jaapani turule määratud tuuni nuumamispuurid. See tegevus oli peaaegu reguleerimata, kaasa arvatud ELis (kalanduse toetamiseks kasutati struktuurifonde) ja tingis laialdase üleüügi; näiteks 2005. aastal näitab ametlik statistika, et Prantsusmaa ületas oma kvoodi rohkem kui 50% võrra; Itaalia on samuti oma kvoodi ületanud. Nimetatud lubatud väljapüügemahud võttis ICCAT ELi survega 2000. aastal teadlaste soovitusel vastu. Eriti üllatav on, et hiljuti tabati Jaapan jaapan tuuni (*thunnus maccoyii*) – CCSBT poolt reguleeritud eraldi liik – üleüügit¹. Jaapan nõustus hüvituseks oma tulevast püüki poole võrra vähendama – kas EL tegutseb ICCATis samamoodi? Lühidalt on ICCAT tuunipüügi reguleerimisel ja kalavarude säilitamisel armetult läbi kukkunud, kuna lepinguosalisel kaitseks oma riigisisese kalanduse huve ja ei toetanud ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi kontrollimiseks vajalikku poliitilist, majanduslikku ja õiguslikku survet.

Lääne-Aafrikas ei ole paljud riigid logistiliste ja majanduslike ressursside puudumise, ebapiisava piirkondliku koostöö või mõnedel juhtudel valitsusepoolse poliitilise tahte puudumise tõttu võimelised kalapüüki oma vetes tõhusalt kontrollima. Selle tulemusel on ebaseaduslik, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüük muutunud teatavates piirkondades tavapäraseks, vähendades kalavarusid ja põhjustades rannikuala kogukondadele, kelle elatis ja toiduainetega kindlustatus sõltub kalapüügist, suuri raskusi, rääkimata välisvaluutast, mida rohked kalavarud võivad tuua. Las Palmas on oluline sadam suure hulga Lääne-Aafrikast pärit ja ELi turule määratud või teistele turgudele veetava kala mahalaadimisel. Tõhusa ja nõuetekohase kontrolli puudumist kala mahalaadimisel Las Palmases on laialdaselt dokumenteeritud. Raportöör külastas Las Palmast käesoleva raporti uurimisetapi ajal ja nägi, et kala lossitakse külmutuslaevalt, mille päritolu oli vähemasti ebaselge. Kui kala päritolu ei ole selge, ei saa selle seaduslikkust kindlalt kontrollida.

Barentsi merest pärit tursk näitab, et mugavussadamad eksisteerivad ka Põhja-Euroopas. See on üks maailma suurimatest järelejäänud kalavarudest ja varustab märkimisväärset osa ELi turust. Käesoleva aasta algul avastati, et suur hulk ELi saabusvat kala on pärit ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügiga tegelevatelt laevadelt, mis

---

¹ Tuunikaitsekomisjon.

randuvad Põhja-Euroopa sadamates (näiteks „Rostok 5”). NEAFC¹ on reageerinud mustade nimekirjade koostamisega laevadest, mida ei ole isegi lepinguosaliste sadamatesse lubatud. Sarnased probleemid esinevad Läänemere tursa puhul, välja arvatud see, et rohke ebaseadusliku ja kvoote ületava püügi eest on vastutavad ELi laevad.

Lipuriigi, sadamariigi ja tururiigi rollid on omavahel selgelt ühendatud ning nad kõik tuleb ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi kontrollimisse kaasata.

3. ELi 2002. aasta tegevuskava, mis käsitleb ebaseaduslikku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüüki

EL on kõikide kriteeriumide järgi üks maailma juhtivamatest kalapüügiüksustest:

- Hiina ja Peruu järel suuruselt kolmas kalapüüdja,
- üks maailma suurematest laevastikest,
- mugavuslippude oluline kasutaja ja
- maailma suurim kalaturg.

Seega on ELil kohustus tegutseda kõikidel nimetatud rinnetel, et takistada ebaseaduslikku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüüki ning takistada ebaausaid ettevõtjaid igas ahela punktis sellisest püügitegevusest kasu saamast. Liiga lihtne on öelda, et EL ei ole kõige halvem või et EL ei saa tegutseda üksi. Arvestades ELi poliitilist ja majanduslikku tähtsust ja ülemaailmset mõju, on ELil moraalne kohustus olla ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi kõrvaldamise eest võitlemise eesliinil. Lisaks sellele tähendab oht, mida ebaseaduslik, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüük endast ökoloogiliselt, sotsiaalselt ja majanduslikult kujutab, et EL vastutab ka väga pragmaatiliselt selle eest, et kalavarud ja nendest sõltuvad püügipiirkonnad alles jääksid. Ühendusel on kohustus edendada palju jätkusuutlikumat arengumudelit kui see, mis hetkel rahvusvaheliselt valitsev on.

Niipea, kui komisjon ELi tegevuskava 2002. aastal välja pakkus,

- kutsus nõukogu komisjoni üles võtma enda peale juhtimine piirkondlike kalavarude majandamisega tegelevate organisatsioonide võitluses sellise kalapüügi vastu ja
- nõudis nõukogu tungivalt, et komisjon rakendaks kavandatud algatusi ühenduse pädevusse kuuluva kava abil.

Kava sisaldas vastuvõetud kujul mitmeid punkte, mis olid organiseeritud vastavalt sellele, kas neid tuleb võtta ühenduse, piirkondlikul, rahvusvahelisel tasandil või partnerluses arengumaadega.

Ühenduse tasand: EL pidi rakendama nelja meetet ilma, et tal oleks olnud vaja saada nõusolekut teistelt riikidelt või organisatsioonidelt

- 1. Liikmesriikide vastutuse määratlemine nende kodanike ebaseaduslikkus, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügis osalemise takistamisel;*
2002. aasta algmäärus² sisaldab artiklit, milles nõutakse, et liikmesriigid võtaksid meetmed oma kodanike (või äriühingute) suhtes, kes ühist kalanduspoliitikat rikuvad.

¹ Atlandi ookeani kirdeosa kalanduskomisjon.

² Nõukogu määrus 2371/2002.

Komisjoni andmetel ei ole liikmesriigid siiski nimetatud sätet kasutanud.
=> nõutav on edasiste meetmete võtmine

2. *Eeskirjade vastuvõtmine, millega keelatakse ebaseaduslikult, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi raames püütud kalaga kauplemine.*
EL võtab üle RFMOde otsused keelustada teatavate kalaliikidega kauplemine või rakendada erinevaid saagidokumentide süsteeme. Palju enamat saaks siiski ära teha, kuigi liikmesriigid on need, kes peavad ennetamisele rohkem rõhku panema.
=> nõutav liikmesriikidepoolne edasiste meetmete võtmine
3. *Eeskirjade vastuvõtmine, et tunnistada ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi raames püütud kalaga kauplemine rikkumiseks; RFMOde koostatud ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata püügiga tegelevate laevade ja nende omanike nimekirjade avaldamine.*
Esimeses osas edusammud puuduvad. Vaid NEAFC koostatud nimekiri on Euroopa Liidu Teatajas avaldatud.
=> nõutav on paljude edasiste meetmete võtmine
4. *ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi osas üldsuse teadlikkuse tõstmise kampaaniate korraldamine.*
Komisjon toob esile ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi ohud, kuid elanikkond ei ole ikka probleemi ulatusest ega ELi osalusest mõnedel juhtudel piisavalt teadlik.
=> on nõutav, et valitsus, tootmisharud, valitsusvälised organisatsioonid jt võtaksid rohkem meetmeid

Piirkondlike kalavarude majandamisega tegelevate organisatsioonide tasand: EL pidi püüdma saavutada kuue meetme vastuvõtmine RFMOdes

5. *Piirkondlike kalavarude majandamisega tegelevate organisatsioonide jaoks üksikasjalike kontrolli- ja inspekteerimiskavade edendamine*
Selle edukus on olnud RFMOdest sõltuvalt erinev. Mõnedel on üpris head kavad (nt NEAFC sadamkontrollide jaoks), samas kui teistel pole peaaegu midagi. Komisjon väidab, et teeb nii palju kui tema võimuses.
=> vajalik komisjoni, liikmesriikide ja teiste pikaajaline jätkusuutlik töö
6. *RFMOde reguleeritavate kalanduspiirkondade arvu suurendamine*
Reguleerimises on ikka veel palju nn tühje kohti – ookeanipiirkonnad, mille puhul puuduvad teatavate liikide osas vastutavad RFMOd. Komisjon väidab, et teeb nii palju, kui tema võimuses. Mõningaid edusamme on tehtud, aga avamere põhjalähedased liigid on reeglina väga vähesel määral reguleeritud.
=> vajalik komisjoni, liikmesriikide ja teiste pikaajaline jätkusuutlik töö
7. *ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata püügiga tegelevate laevade tuvastamine ja sanktsioonide kehtestamine*
Selle kohta on erinevad tulemused. NEAFCil on ELi töö põhinev musta nimekirja loomise ja sadamasse sisenemise takistamise (siiski kaubandussanktsioone mitte hõlmav) süsteem. Teisalt on ICCATi kunagine pikk must nimekiri peaaegu kadunud ja

sega mitte sellepärast, et kõik sellesse kuulunud püüaksid nüüd seaduslikult.
=> vajalik komisjoni, liikmesriikide ja teiste pikaajaline jätkusuutlik töö

8. *tegevuskavade edendamine RFMOdes*

Nagu punktis 7, on edusammud piirkondlikes kalavarude majandamisega tegelevates organisatsioonides pigem ebaühtlased. Samas, kui seda on oodata, kuna nad sõltuvad lepinguosaliste heast tahtest, võiks EL kahtlemata rohkem pingutada, mis nõuab komisjoni ja liikmesriikide koostööd. Huvitav on see, et ELi FAO tegevuskava läbivaatamisel jättis komisjon edusammud nimetatud küsimuses hindamata.
=> vajalik komisjoni, liikmesriikide ja teiste pikaajaline jätkusuutlik töö

9. *ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata püügi teel saadud saakide tuvastamine ja kvantifitseerimine*

10. *Sertifitseerimis- ja dokumentatsioonisüsteemid*

Nagu märgib komisjon, on need kaks tihedalt seotud. ICCATi siseselt, kus mõned impordikeelud jäävad kehtima, on üldine suundumus olnud riikide puhul, kellel lubati RFMOga ühineda, väita, et laevad olid seaduslikud, ning seeläbi vältida sanktsioone. CCAMLRi süsteem näib toimivat paremini. Üksikud RFMOD on võtnud vastu erinevaid rangeid süsteeme.
=> jällegi vajalik komisjoni, liikmesriikide ja teiste pikaajaline jätkusuutlik töö.

Rahvusvaheline tasand: komisjon pakkus välja neli meetet

11. *Laevade kalapüügiõigust käsitleva kättesaadava teabe täiustamine*

FAO vastavuslepinguga loodi rahvusvaheline laevade püügilubade andmebaas ja EL on selle osa. RFMOD erinevad oma lähenemisviiside poolest – mõned neist kasutavad valgeid nimekirju (nimekirjad laevadest, kellel on lubatud kala püüda), teised musti nimekirju (nimekirjad keelustatavatest laevadest). Nagu eespool (punkt 3) mainitud, lisab EL vaid NEAFCi mustad nimekirjad oma määrustesse ja seega ei ole teised nimekirjad ELile siduvad.
=> jällegi vajalik komisjoni, liikmesriikide ja teiste pikaajaline jätkusuutlik töö,

12. *Rahvusvahelise koostöö tugevdamine seire, kontrolli ja järelevalve alal*

EL viitas oma tegevuskavas vaid Tšiili/Ameerika algatusele luua seireagentuuride koostöövõrgustik. Palju rohkem saaks erinevatel tasanditel, isegi ELi siseselt, ära teha (kuigi kalanduskontrolli agentuur peaks selles mõttes abi osutama). Seire-, kontrolli- ja järelevalvevõrgustik on siiski kõrgtehnoloogiline lähenemisviis ja samuti on vajalik ELi ning kolmandate riikide vaheline parem koordineerimine, nagu kahepoolsed või piirkondlikud teabevahetused Lääne-Aafrika riikidega.
=> samaaegselt vajalik töö süsteemides, mis nõuavad väiksemat tehnoloogilist võimekust

13. *Kalapüügilaeva ja selle lipuriigi vahelise seose määratlemine*

Kuna see on olnud palju aastaid üks rahvusvahelise õiguse kõige raskemini käsitletavamaid probleeme, on see tõesti pikaajaline eesmärk. Komisjon peaks selle edendamist jätkama, aga seda ei tohiks kasutada ettekäändena selleks, et teisi võimalikke vahendeid mitte välja pakkuda.
=> teoreetiline harjutus

14. Sadamariikide õiguste ja kohustuste määratlemine

FAO on võtnud vastu näidissadamasüsteemi ja komisjon on teinud ettepaneku, et see võetaks vastu NEAFCis, mis on väga positiivne. EL saaks siiski omaenda piirides FAO süsteemi rakendamiseks palju ära teha, ilma et ta peaks pöörduma piirkondlike kalavarude majandamisega tegelevate organisatsioonide poole või ootama, et FAO süsteem muutub rahvusvahelise õiguse alusel õiguslikult siduvaks vahendiks. ==> mõningane edasimineku rahvusvahelisel tasandil, töö vajalik ELi siseselt

Partnerlus arengumaadega: meede, mis tuleb seoses arengumaadega võtta

15. Arengumaade aitamine võitluses ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi vastu

ELi ja liikmesriikide korral on mõned arengumaade programmid saanud toetust kas konkreetsetele riikidele või piirkonnale. Nimetatud programmid on tõestanud oma väärtust ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi ärahoidmisel ja seega tuleks neid oluliselt laiendada. Samuti püüab komisjon seda täita kahepoolsete kalanduslepete võrgustiku kaudu. Mõlemad lähenemisviisid nõuavad arengumaade toetust ja koostööd, mille saavutamine ei ole alati kerge. ==> mõningane edu; on vaja jätkata ja laiendada tegevust ning paremat koordineerimist riigisiseste abi andvate asutustega

Arvestades ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi olemust ja selle vastu võitlemiseks vajaminevate vahendite mitmekesisust, nõuavad ELi võetavad tõhusad meetmed kooskõlastatud tööd mitmel rindel, kaasates mitmeid peadirektoraate – vähemalt kalanduse peadirektoraati (kõik ühise kalanduspoliitika aspektid), kaubanduse peadirektoraati (kes reguleerib ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata püügi teel saadud kala rahvusvahelist kaubandust), arengu peadirektoraati (arengukoostööabi järelevalvetööle) ning tervise ja tarbijakaitse peadirektoraati (kes vastutab kala importimise lubade väljastamise eest), kuid ka teised. Oma tegevuskava väljatöötamise ajal 2002. aastal algatas komisjon talitustevahelise konsulteerimise, kuid mingil põhjusel sellest loobuti.

Komisjon on oma 2007. aasta tööprogrammis teatanud, et ebaseaduslik, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüük saab jälle prioriteediks ja komisjon koostab selle kohta teatise ning ettepaneku võtta vastu nõukogu määrus, millega määratletakse ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi vastu võitlemise uus strateegia. Seda komisjonipoolset uuendatud huvi saab vaid tervitada ja käesoleva raporti eesmärk on pakkuda komisjonile konkreetseid ideid ja ettepanekuid asjade kohta, mis tuleb ära teha.

4. Mida peaks EL tegema – tegevuskava aastaks 2007

Lisaks 2000. aastast pärit punktide jätkamisele ja tugevdamisele leiab raportöör, et uude tegevuskavasse, mille juures komisjon praegu töötab, tuleks lisada järgmist. Nagu algse tegevuskavaga, saab mõnda nimetatud punktidest kohe rakendada, kui ELil on selleks poliitilist tahet, samas kui teised punktid on pikaajalisemad eesmärgid, mis nõuavad teiste rahvusvahelises üldsuses osalejate koostööd.

Paljude järgmiste ettepanekutega püütakse olemasolevat õiguslikku raamistikku täiustada ja

mõningatel juhtudel ühtlustada, olgu see siis riigisisel, ühenduse või rahvusvahelisel tasandil, FAO kava väljaarendamisest alates saadud kogemuste alusel. Edaspidised arutelud FAOs on lõppenud üksikasjalikumate dokumentidega, kui algupärane kava ja erinevad RFMOd on võtnud vastu meetmeid võitluseks ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügiga, mis mõnedel juhtudel on osutunud tõhusaks. Oluline on kooskõlastustöö kõikidel tasanditel – vastasel juhul kasutavad ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügiga tegelejad jätkuvalt ära kõige vähem piiravad mered, turud, lipud jne.

Maailma praegune majanduslik ja poliitiline kliima oma kaubanduse liberaliseerimise ja kaupade ning kapitali vaba liikumise esmatähtsa eesmärgiga on aidanud märkimisväärses ulatuses kaasa olukorrale, mis soodustab ebaseaduslikku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüüki, samuti selle toodete turustamist. Üha suureneva hõlpsusega, millega kapital ja kala saavad maailmas ringelda, ei ole kaasnenud piisavad kontrollivahendid kontrollimaks, et see, mis liigub vabalt, on ka seaduslik. Näiteks kui arutatakse FAO või ELi kavasid või kui RFMOd kaaluvad sanktsioone või muid meetmeid, tuuakse esile WTO probleem. Liiga tihti loobutakse heast ideest, kui vihjatakse, et see võib olla WTO eeskirjadega vastuolus; see juhtus aruteludel komisjoniga käesoleva raporti koostamise ajal. Kuid see on tegutsemise vältimiseks liiga lihtne vabandus – EL peab näitama oma veendumuste julgust, pakkudes jõuliselt välja mis tahes meetmeid, mis on ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi ärahoidmiseks vajalikud. Raske on mõista, kuidas WTO võiks kaitsta ebaseaduslikult püütud kalaga kauplemist.

Liikmesriikide jaoks on otsustava tähtsusega samm ühise kalanduspoliitika sätete täielik rakendamine, sest nagu komisjon on korduvalt märkinud, esineb suuri vastavusprobleeme. Hiljutise kohtuasja ja Prantsusmaale määratud trahvi tulemusel paranes seal olukord märkimisväärselt, kuid kahjuks ei ole teised liikmesriigid sellest õppust võtnud.

Kala jälgitavus, alates püügilaevast ja liikudes mööda jälgimisahelat kuni lõppmüügini, on ebaseaduslikust, teatamata jäetud ja reguleerimata püügist pärineva toote sissetoomise ja „pesemise” ärahoidmise võti. Fraga raportis märgiti, et ökomärgis on oluline vahend läbipaistvuse parandamisel.

On olemas mitmeid sisemeetmeid, mida EL võiks võtta viivitamatult, rahvusvahelise üldsuse samme ära ootamata.

1. Ühise kalanduspoliitika alusel määratletud tõsiste rikkumistega (määrus 1447/99) peaksid kõikides liikmesriikides kaasnema miinimumkaristused. Karistus peaks olema piisavalt karm, et sellel oleks hoiatav mõju, arvestades teatavate liikide kõrget väärtust, millele ebaseaduslik, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüük on orienteeritud.
2. Ühise kalanduspoliitika asjaomaseid määrusi (vähemalt kontrollimäärus – määrus 2847/93 – ja määrus ühisturu kohta – määrus 104/2000) tuleks muuta nii, et nii töödeldud kui töötlemata kalalastiga on kaasas sertifikaat, mis võimaldab tuvastada selle päritolu, kaasa arvatud püügikohta ja -aega ning kalapüügilaeva identiteeti. Samas, kuigi kõnealune nõue kehtib juba osaliselt ELi päritolu kala suhtes, on see mittetäielik ja seda tuleb tugevdada. Samuti tuleks seda kohaldada ELi sissetuleva kala suhtes, olgu see siis transiitkaup või määratud ELi turule (vt punkt 8 allpool).

3. Kalandus- ja merendusasjade peadirektoraat peaks avaldama viivitamatult oma veebilehel kõik RFMMode vastu võetud mustad nimekirjad, kaasa arvatud nende omanike ja käitajate nimed, keda sellise käitumise eest ei tohiks premeerida mingisuguse konfidentsiaalsusega. Nimekirjad tuleks lisada ka ühenduse õigusaktidesse ja vastavatel laevadel tuleks keelata siseneda ELi territooriumile kala lossimiseks, uuesti varustamiseks või mis tahes teisel põhjusel, välja arvatud humanitaarhädalukord. Praegu on vaid NEAFC nimekiri lisatud ühte määrusesse ja hiljutine nõukogu määruse 51/2006 muudatus takistab nimetatud laevadel ELi sadamasse siseneda. Kõnealune lähenemisviis tuleks muuta kõikide RFMMode poolt vastu võetud mustade nimekirjade standardiks. ELi laevadel tuleks keelata nimetatud laevade teenindamine ka merel.
4. Liikmesriigid peaksid võtma suurema vastutuse oma kodanike tegude eest, et hoida ära nende osalemist ebaseaduslikus, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügis. CCAMLR võttis käesoleval aastal vastu uue meetme, millega nõutakse, et riigid kontrolliksid, kas nende jurisdiktsiooni alla kuuluv füüsiline või juriidiline isik osaleb ebaseaduslikus, teatamata jäetud ja reguleerimata püügitegevuses, ja kui osaleb, siis võetaks asjakohased meetmed. Kui EL peab seda tegema CCAMLRi raames, peavad nad tegema seda üldpõhimõttena.
5. Europol peaks uurima organiseeritud kuritegelike rühmituste osalemist ebaseaduslikus, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügis. Arvestades teatavate ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata püügi sihtliikide kõrget väärtust, ei pane imestama, et on vihjeid kuritegelike organisatsioonide osalemisele.

EL võiks võtta muid meetmeid, kuid need võivad nõuda teatavat koostöömahtu teiste riikidega.

6. Kõik kalapüügilaevad ja kalatranspordilaevad, kes sisenevad mõnda ELi sadamasse, ükskõik, millise lipu all nad sõidavad, peavad olema selgelt tuvastatavad vastavalt FAO standardkirjeldustele. Järelevalvetegevuse aruanded näitavad, et paljusid laevu ei ole sel ajal, kui nad püügiga tegelevad, võimalik tuvastada. FAO kirjeldused on vastu võetud RFMMode – seega peaks EL samamoodi toimima.
7. Kõik kalapüügilaevad ja kalatranspordilaevad, kes sõidavad kolmanda riigi lipu all, peaksid olema kohustatud omama pardal samu kontrolli- ja järelevalveseadmeid, nagu on ELi laevadel, sealhulgas laevaseiresüsteem, elektroonilised logiraamatud jm. Kui laevad tulevad piirkondadest, kus on kehtestatud vaatlussüsteemid, peab laevaga olema kaasas vaatleja või vajadusel vastavad vaatlusaruanded.
8. Liikmesriigid ei tohiks lubada oma lipu all sõitva laeva riiklikust registrist kõrvaldada, kui laevaomanik ei suuda tõendada, et teda ei kanta sellise riigi registrisse, kes RFMMode andmeil ebaseaduslikule, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügile kaasa aitab. Kuigi EL ei saa ära hoida hilisemat üleviimist mugavuslipu alla (siiski on võimalik 2002. aasta tegevuskava punkti 1 ja eespool väljapakutud punkti 4 kohaselt rohkem ära teha), peaks ta astuma vähemalt selle sammu.
9. Nimekirju laevadest, kellel tervishoiu ja tarbijakaitse peadirektoraat lubab kala otse

ühendusse eksportida, tuleb kontrollida, võrreldes neid piirkondlike või riiklike ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata püügiga tegelevate laevade nimekirjadega. Tervishoiu ja tarbijakaitse peadirektoraat ei koosta hetkel heakskiidetud eksportivate laevade nimekirju ja mõned tervishoiu- ja tarbijakaitse peadirektoraadi poolt heakskiidetud laevad on tuntud korduvad õigusrikkujad. Tervishoiu ja tarbijakaitse peadirektoraadil on vaja selliste laevade eemaldamiseks volitust.

10. Kogu kalasaagiga, mis kuulub lossimisele mõnes ELi sadamas või mida imporditakse ELi, peavad olema kaasas dokumendid, mis on piisavalt üksikasjalikud tõendamaks, et kala on seaduslikku päritolu. Kalapüügilaevadelt, kes lossivad saagi otse, tuleks nõuda kõiki vajalikke lube kalastada vastavas piirkonnas, kas kolmanda riigi vetes või asjaomase RFMO vetes. Teiste laevade poolt püütud kala lossivate laevade jaoks oleks lisaks eespool mainitule nõutav ümberlaadimise luba. Kõikidel laevadel, mis ei ole käesoleva dokumendiga hõlmatud, keelatakse igasuguse kala lossimine või keelatakse selliste laevade teenindamine (kütus, vahendid jne).

On selge, et ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi nähtusest jagusaamise võtmeks on jälgitavus, läbipaistvus ja koostöö kõikidel tasanditel. Et võidelda majanduslike huvidega, mis ebaseaduslikust, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügist kasu saavad, on vaja ka senisest palju suuremat poliitilist tahet.

MENETLUS

Pealkiri	Ebaseadusliku, teatamata jäetud ja reguleerimata kalapüügi vastase ELi tegevuskava rakendamine		
Menetluse number	2006/2225(INI)		
Vastutav komisjon loa kinnitamisest istungil teada andmise kuupäev	PECH 28.9.2006		
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	ENVI 28.9.2006	INTA 28.9.2006	DEVE 28.9.2006
Arvamuse esitamisest loobumine otsuse kuupäev	ENVI 3.10.2006	INTA 3.10.2006	DEVE 3.10.2006
Tõhustatud koostöö istungil teada andmise kuupäev			
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Marie-Hélène Aubert 13.7.2006		
Endine raportöör / Endised raportöörid			
Arutamine parlamendikomisjonis	3.10.2006	20.12.2006	
Vastuvõtmise kuupäev	25.1.2007		
Lõpphääletuse tulemused	+ 24 - 0 0 1		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	James Hugh Allister, Stavros Arnautakis, Elspeth Attwooll, Marie-Hélène Aubert, Iles Braghetto, Niels Busk, Luis Manuel Capoulas Santos, David Casa, Zdzisław Kazimierz Chmielewski, Carmen Fraga Estévez, Ioannis Gklavakis, Pedro Guerreiro, Ian Hudghton, Heinz Kindermann, Albert Jan Maat, Rosa Miguélez Ramos, Philippe Morillon, Seán Ó Neachtain, Willi Piecyk, Dirk Sterckx, Catherine Stihler, Daniel Varela Suanzes-Carpegna		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Duarte Freitas, James Nicholson		
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	Thomas Wise		
Esitamise kuupäev	29.1.2007		
Märkused (andmed on kättesaadavad ainult ühes keeles)			